

РЕШЕНИЕ

№ 37617

гр. София, 30.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в
публично заседание на 28.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **1328** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284, вр. с чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС.

Ищецът К. Д. И. твърди, че предявява искова молба срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерството на правосъдието, адрес: [населено място], [улица], ПК 1309. Цената на иска е определена на 40 999 евро, ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата.

От исковата молба става ясно, че К. Д. И. твърди, че е претърпял неимуществени вреди за периода от 15.03.2025 г. до 14.05.2025 г. включително.

Посочва, че на 07.06.2024 г. му е бил наложен съдебен заповед върху личната партида в Затвора – В.. Заповедът е наложен по две изпълнителни дела. Вследствие на наложените му заповеди е останал без средства. Не е могъл да си набавя санитарни и хигиенни материали (сапун, шампоан, паста за зъби, тоалетна хартия, четки, почистващи и перилни препарати и пр.)

Ищецът К. Д. И. твърди, че неимуществените вреди се изразявали в претърпени от ищеца неудобство и унижение на човешкото му достойнство, поради невъзможността му да поддържа личната си хигиена, като се изкъпе и да измие зъбите си, което му причинило лош дъх и мръсни зъби, които впоследствие се развалили. Поради наложени заповеди от държавен съдебен изпълнител на личната му партида, ищецът не можел да ползва средствата, които му били предоставени от близки. Ищецът нямал възможност да си закупи, респ. да се снабди с посочените хигиенни средства и материали.

Това довело до поставянето му в неравностойно и нехуманно положение и причинило уронване на човешкото му достойнство посочено като пряка последица от бездействието на ответника да осигури подходящи условия за живот в затвора В.. Твърди основателност на иска поради

нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. С тези аргументи от съда се иска да бъде осъден ответникът да заплати посочената като обезщетение сума.

В открито съдебно заседание ищецът К. Д. И. – редовно призован - не се явява и не се представлява.

Ответникът по иска - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез процесуален представител юрисконсулт Е. Д., оспорва исковата молба. Поддържа отговора на исковата молба. В отговора на исковата молба посочва, че исковата претенция е недопустима. Според стандартите на ЕСПЧ, за да попадне в обхвата на чл. 3 от ЕКПЧ, малтретирането трябва да достигне определено минимално ниво на суровост, което означава, че не всяко действие води до засягане на основни права, а само това, което се отличава с определен праг на суровост. За да попадне в хипотезата на чл. 3 от ЕКПЧ страданието и унижението трябва да надхвърлят неизбежния елемент на страдание и унижение, свързано със самото лишаване от свобода. По отношение на основателността на искането на К. Д. И. се посочва, молбата му е неоснователна. Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража. Спрямо К. И. не са причинени вреди. Липсва неизпълнение на задължение от страна на ответника.

В хода по същество юрисконсулт Е. Д. претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от СГП Пламен Райнов в съдебно заседание изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция. Счита същия за недоказан. Действията от страна на затворническата администрация са правомерни. Не трябва да се кредитират показанията на св. Х. А. Х.. Той има множество дела срещу затворническата администрация. В показанията му се съдържат правни оценки, които нямат пряко отношение към предмета на делото.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл. 142, ал. 1 АПК, вр. с чл. 188 ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

Исковата претенция е с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС и се отнася до претърпени неимуществени вреди от бездействия на органи по изпълнение на наказанията, твърдени като неизпълнение на задължението на държавата, чрез администрацията на ответника за предоставяне на подходящи условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, чрез неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, самообръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия.

Няма спор по делото, че ищецът в исковия период от 15.03.2025 г. до 14.05.2025 г. включително е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвора – [населено място]. Видно от приложената по делото справка, изготвена от И. – инспектор „Труд и работна заплата“ и Д. – организация по труда, ищецът за времето от 01.01.2025 г. до 30.12.2025 г. не е работил и няма трудова дейност в Затвора [населено място]. По делото е приложена справка (л. 27), изготвена от С. М. (инспектор „Режимна дейност“), от която е видно, че ищецът е пребивавал на територията на Затвора – В. за времето от 17.05.2021 г. до 30.12.2025 г., като на 30.12.2025 г. е освободен по изтърпяване.

По делото са приложени 2 броя заповрни съобщения за наложени заповри върху личната партида на К. Д. И.. Първо, Съобщение по изпълнително дело № 20241110400550 на Районен съд София (изх. № 5699 / 28.05.2024 г. – заповр върху „Трудовото възнаграждение / лична партида на длъжника“ в размер на 15 237. 50 лева). Второ, Съобщение по изпълнително дело № 20241110400549 на Районен съд София върху личната партида в размер на 14 422. 53 лева.

Приобщени са писмени доказателства, че на дата 25.04.2025 г. на К. И. му е отпусната помощ по чл. 25, ал. 1 от ЗХУ. Има изготвена индивидуална оценка. Има отпусната месечна финансова

подкрепа по чл. 70, т. 1 от ЗХУ в размер на 44. 66 лева. Заповедта е издадена от директор на дирекция „Социално подпомагане“ - К. село. Връчена му е на дата 15.05.2025 г. Финансовата подкрепа представлява несеквестируем доход. Върху нея няма наложен заповор и И. е разполагал с получаващите средства.

Като писмено доказателство е приобщена справка от Затвора – В. за факта, че К. И. е закупувал определени артикули: течност за цигари, изпарителна глава, яйца, лук. По делото е налична справка за трансфери.

По искане на ищеца е разпитан свидетелят Х. А. Х.. Свидателят посочва, че познава К. Д. И. в периода 15.03.2025 г. - 14.05.2025 г. Познанството им датирало отпреди цитираната дата 15.03.2025 г. до месец декември 2025 година. К. Д. И. бил в Затвора В.. Двамата – И. и Х. били в съседни килии. И. бил в 123^{-та}, а Х. А. Х. в 125^{-та}. Оплакванията на ищеца били комплексни. В този период от доста неща се е оплаквал. Няма възможност да си купи четка за зъби, паста за зъби, сапун. На първо време сметката му била заповорана. На свиждане, съгласно списъка на разрешените вещи, не могат да се получават такива материали. Единствената възможност била да се снабди с тези и други вещи от първа необходимост за поддържане на лична хигиена, като ги закупи от лавката на Затвора – [населено място]. Имало такъв период, в който К. Д. И. няма никакви хигиенни и перилни препарати, не можел да поддържа елементарна хигиена. Често пъти, поради липса на устна хигиена, хората го отбягвали, тъй като устата му буквално миришела. Хората му казвали: „Ходи си измий устата, че миришеш“. К. Д. И. няма с какво да се измие. От затвора, съгласно Таблица № 6, одобрена от Министъра на правосъдието, на лишените от свобода (ЛСВ) се осигурява единствено прах за пране и сапун за пране. В този сапун няма разграничение дали е за пране, дали е за къпане, той е еднотипен и е най-евтиният в България. Единствено, според св. Х. Х., ставал за пране. Често пъти К. Д. И. се е оплаквал от наличие на обриви от този сапун. Лишените от свобода няма възможност, след като сметката им е заповорана, да си купят тези материали от лавката на затвора. Там се пазарува само ако имаш парични средства. Социални средства, както на емигрантите, няма. Било около 70 лева на емигрант за такива неща, но на лишените от свобода такива средства не се отпускат. Сравнението като общо между лишените от свобода и емигрантите е еднотипно, тъй като и те са в затворен център, било в Б. или Х., също са затворени. Няма работа, няма доходи. К. Д. И. също няма доходи, няма средства и не можел да си закупи тези хигиенни и перилни препарати, с които да поддържа елементарна хигиена.

Според свидетеля, налагането на заповор на тези сметки включително и на сметката на К. Д. И., съгласно ГПК по отношение тези сметки не се спазва, а се изземат всички суми, тъй като аргументът на администрацията на Затвора и вискателите по изпълнителните дела е, че тези постъпления не са от трудова дейност. В закона ясно било упоменато доходи от „трудова възнаграждение“. Тези средства, например ако близките ти изпратят пари по сметката, се изземат изцяло, тъй като не са от трудова дейност. Спрямо К. Д. И., според свидетеля, подложен на неоснователна репресия от страна на държавата, било нарушено неговото достойнство. С лишаване от поддържане на хигиена на всеки се засяга личното достойнство. Свидателят Х. знаел, че К. Д. И. е писал молби, но не може да каже точно до кого са били адресирани. Двамата били в съседни килии. В Затвора – [населено място] килиите са подредени по начин, че четните са от едната страна, а нечетните – от другата, 123^{-та} и 125^{-та} са една до друга. Често двамата са разговаряли с К. Д. И. през прозорците, които са на около един метър един от друг. К. И. е споделял пред св. Х., че е писал и за четка, и за паста за зъби, за ВИС - чета за бръснене, неща за поддържане на елементарна лична хигиена. Чува е разговор между него и ИСДВР, че в тази Таблица № 6, няма предвидена такава помощ да се отпуска на лишените от свобода. П. е още по-

голям, това е споделял К. Д. И., тъй като когато отидеш в медицинския център също не ти дават четка за зъби, паста за зъби и др. за поддържане на личната хигиена, но ти осигуряват безплатно презервативи. Един вид се стимулира хомосексуализмът в затвора. К. И. бил минал ТЕЛК. Не знае дали е точно в този период. Според св. Х., на К. И. не му достигали никакви проценти, за да получава инвалидна пенсия. Беше писал да му се отпускат помощи от социални грижи, но дали са отпуснати такива помощи свидетелят Х. не може да каже. Свидателят си спомня, че И. декември месец е излязъл от затвора и от тогава двамата нямат връзка.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че е претърпяло неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразни бездействия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, което е юридическо лице към Министерството на правосъдието, с териториални структури, включващи и затворите – съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 3 от ЗИНЗС, за периода от 15.03.2025 г. до 14.05.2025 г. включително поради липса на подsigурени подходящи условия за живот в затвора [населено място], изразяващи се в неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл. 205 АПК във вр. чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Предявеният иск е допустим, а разгледан по същество – неоснователен, по следните съображения:

Съгласно чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. В случая с исковата молба се претендират претърпени неимуществени вреди, нанесени на ищеца в резултат на неизпълнение на задължението на държавата чрез администрацията на ответника за осигуряване на благоприятни условия като ищецът бил поставен в неблагоприятни такива за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода досежно подsigуряването на хигиенни материали за удовлетворяване на хигиенните нужди на ищеца, поради което съдът квалифицира иска с правно основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС. Съгласно чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

За да възникне право на обезщетение по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, е необходимо ищецът да докаже наличието на следните кумулативни предпоставки: нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС от страна на специализираните органи по изпълнение на наказанията, настъпила вреда в правната сфера на ищеца и наличие на пряка и непосредствена причинна връзка между нарушението и вредата.

За разлика от деликтната отговорност по чл. 45 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/ при отговорността по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС въпросът за вината на конкретните причинители на вредата е ирелевантен за възникването на отговорността. Освен това при отговорността по чл.

284, ал. 1 ЗИНЗС е налице нормативно установена, по силата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, оборима презумпция за настъпване на неимуществените вреди като последица от нарушаването на забраната по чл. 3 ЗИНЗС.

Следователно, за разлика от отговорността по чл. 45 и сл. ЗЗД, при претендирането на която увреденият трябва да докаже наличието на причинени неимуществени вреди като пряка и непосредствена последица от неправомерното деяние, при отговорността по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, по аргумент от чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, ответникът е този, който носи тежестта да разколебае презумираното от закона настъпване в патримониума на лишения от свобода на твърдените от него неимуществени вреди вследствие на нарушената от специализираните органи по изпълнение на наказанията забрана по чл. 3 ЗИНЗС.

Изцяло в тежест на ищеца е доказването на останалите елементи от фактическия състав на отговорността, който посредством пълно и главно доказване, тоест по категоричен и безсъмнен начин, трябва да установи по делото, че спрямо него е извършено твърдяното неправомерно действие, респективно че е налице неправомерно бездействие, от страна на специализиран орган по изпълнение на наказанията, с което е нарушена забраната по чл. 3 ЗИНЗС.

В разглеждания случай ищецът е изложил твърдения относно претърпени от него неимуществени вреди, поради неосигуряването от страна на администрацията в Затвора - [населено място] на необходимите му лични и тоалетни принадлежности: сапун, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия, съотв. бил лишен от възможност за поддържане на лична си хигиена.

Между страните не е спорно, че ищецът К. Д. И., ЕГН [ЕГН] от [населено място], е пребивавал в Затвора [населено място]. Тези факти не са оспорени от ищеца, като обстоятелството е потвърдено и от изслушания по делото свидетел.

Съдът намира, че събраните по делото доказателства не сочат на незаконосъобразни действия/бездействия на служителите на Затвора – [населено място] съгласно наведените с исковата молба твърдения, от които да се направи извод за нарушаване на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС.

В разпоредбата на чл. 151, ал. 1 от ЗИНЗС е предвидено на лишените от свобода да се осигуряват условия за поддържане на косата и бръснене; хигиена на ръцете и краката; къпане - по възможност всеки ден, но най-малко два пъти седмично; след всяко ползване на баня помещението се почиства и дезинфекцира; задължителна смяна на личното и постелъчното бельо най-малко веднъж седмично. За правно регулиране на задълженията на администрацията е представен вътрешнослужебен административен акт, а именно - Заповед № ЛС – 04 – 268 от 17.06.2022 г., издадена на основание чл. 10, ал. 1, във връзка с чл. 122, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. С тази заповед е утвърден списък на разрешените лични вещи, предмети и хранителни продукти. Приложена е и заповед на заместник-министър на правосъдието № ЛС – 04 – 746 от 08.12.2021 г., издадена на основание чл. 10, ал. 1, във връзка с чл. 122, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. С тази заповед е утвърден списък на разрешените лични вещи, предмети и хранителни продукти, които лишените от свобода и задържаните под стража могат да получават, ползват и държат при себе си или на определените за целта места. Приложена е и Заповед № ЛС – 04 – 642 от 28.11.2018 г. на Министъра на правосъдието, издадена на основание чл. 10, ал. 1, във връзка с чл. 122, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. С тази заповед е утвърден списък на разрешените лични вещи, предмети и хранителни продукти, които лишените от свобода и задържаните под стража могат да получават, ползват и държат при себе си или на определените за целта места.

Приложена е и Заповед ЛС – 04 – 161 от 28.04.2020 г., с която са утвърдени таблици, относно правото на лишените от свобода, които нямат собствени дрехи и обувки да получават безплатно облекло и обувки, подходящи за съответния сезон. Приложена е Таблица № 1 за полагащо се безплатно облекло на лишените от свобода. Приложена е Таблица № 2 за полагащи се безплатни обувки на лишените от свобода.

Приложена е Заповед № Л – 1811 от 21.04.2020 г., издадена на основание чл. 13, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 151 от ЗИНЗС, от Главен директор на ГДИН. Със заповедта е утвърдена Таблица № 6 за полагащите се перилни, миещи и дезинфекциращи препарати и хигиенни консумативи в местата за лишаване от свобода за един месец. В таблица № 6 сред полагащите се хигиенни консумативи изрично са посочени тези миещи и дезинфекциращи препарати и хигиенни консумативи, които се осигуряват от държавата на лишените от свобода. В същата таблица не са налични и не са посочени лични и тоалетни принадлежности, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби и тоалетна хартия.

В представената Заповед № ЛС – 04 – 268 от 17.06.2022 г. на Министъра на правосъдието, и по-конкретно в т. 4 от заповедта са посочени тоалетните принадлежности, които лишените от свобода могат да държат в спалното помещение: а именно: а) ръчна и електрическа самобръсначка (без бръснач и бръснарско ножче без предпазители), б) сапун (крем, пяна, гел) за бръснене и паста за зъби – закупени от лавката; в) четка за бръснене – 1 брой, закупена от лавката; г) четка за зъби и електрическа четка за зъби – по 1 брой, закупени от лавката; д) сух дезодорант, ароматизатор за въздух и за тоалетна – по 1 брой – закупени от лавката; е) парфюм и одеколон до 150 мл., във фабрични пластмасови опаковки; ж) четка за дрехи – 1 брой, закупена от лавката; з) нокторезачка, гребен, тоалетно огледалце; и) козметичен крем – закупен от лавката; й) тоалетен сапун, сапун за пране, сапунерка, шампоан, душ – гел и течен сапун – закупени от лавката; л) прах за пране, омекотител за тъкани, препарати за измиване на подове и повърхности – закупени от лавката; ...н) тоалетна хартия и кухненски ролки – закупени от лавката.

Видно от писмените доказателства по делото за периода от 15.03.2025 г. до 14.05.2025 г. в Затвора – [населено място] на К. И. са му били осигурявани: 2 броя сапуни за къпане, 2 броя сапуни за ръчно пране и по 400 грама прах за пране за пералнята.

Посочено е в отговора на началника на Затвора – [населено място], че К. И. не е имал статут на „социално слаб“. За социално слаби се приемат лицата, които не са провеждали свиждане и не са получавали парични средства по личните си партии през последните шест месеца. Ищецът е имал такива свиждания (на дата 19.04.2025 г.).

На дата 21.03.2025 г. и на дата 11.04.2025 г. И. е пазарувал на лавката. Сумата, която е похарчил при това пазаруване е общо 44.98 лева.

Няма данни в деловодната система на Затвора – В. ищецът К. И. да е отправял писмени молби за предоставяне на посочените хигиенни материали безплатно.

Във връзка с наложените му запови трябва да се посочи следното: Основният принцип в Гражданския процесуален кодекс е, че принудителното изпълнение е форма на държавна принуда, която длъжникът търпи, тъй като в резултат на собственото си поведение не е изпълнил доброволно своето изискуемо задължение. Видно от размера на задълженията, които са посочени в заповните съобщения, за наложени заповите по личната партида на ищеца, може да се обоснове извода, че К. И. като е избрал да не заплати задълженията си, сам се е поставил в обективна невъзможност да ползва постъпващите по личната си партида средства за задоволяване на личните си нужди от санитарно хигиенни материали.

Във връзка претърпените от ищеца притеснения, неудобства и невъзможност да си закупува от лавката необходимите хигиенни средства, за които не съществува законово задължение за

осигуряване от страна на ответника, трябва да се посочи, че те не са в резултат на действия на органите на ответника. Те са последица от наложените запори поради наличие на задължения на ищеца и личния избор на ищеца да не заплати доброволно същите.

От анализа на цитираната нормативна уредба и при съобразяване на фактическата установеност по делото, се налага изводът, че липсват каквито и да било незаконосъобразни действия или бездействия на затворническата администрация, подчинена на ГДИН, които да са в причинна връзка с претендираните от ищеца неимуществени вреди, при което твърденията на ищеца в тази насока са неоснователни, като недоказани.

В приетата от ОС на ООН през 1975 година Декларация за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, както в приетата през 1984 година Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унижително отнасяне или наказание, се приема, че терминът “изтезание” означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него сведения или признания, за да бъде наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е заподозряно, или, за да бъдат сплашвани или принуждавани, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или е тяхно подстрекателство или явно, или мълчаливо съгласие. Независимо, че няма все още общоприето определение на понятието „жестоко, нечовешко или унижително отношение”, съгласно чл. 1, ал. 2 на Декларацията от 1975 г. “Изтезание представлява усложнена умишлена форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание”. На практика за елементи на това отношение се приемат следните форми на физическо отнасяне: незаконосъобразни разпити, придружени с физическо насилие; кастрирането; осакатяване на женските полови органи; задържане в килии без осветление; недостатъчно храна или насилствено хранене; подлагане на биомедицински експерименти или даването на наркотици на задържани и затворници и др. В приетите под егидата на ООН през 1993 година Виенска декларация и програма за действие се приема, че изтезанията, чиито последици са унищожаването на човешкото достойнство и разрушаване на възможностите на жертвите да продължат живота и дейността си, са едно от най-отвратителните нарушения на правата на човека. Съгласно Конвенцията против изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1984 год. и ратифицирана у нас с Указ 3384 на Държавния съвет на НРБ на 9 октомври 1986 година, терминът изтезание означава всяко действие, с което умишлено се причинява болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило, или в извършването на което е заподозряно, или да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е дискриминация, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или от друго официално действащо лице, или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които се причиняват единствено от законни санкции и които са присъщи за тези санкции или настъпват случайно от тях. Друго разпространено определение е прието в Т. декларация на Световната Медицинска Асоциация от 1975 год. Според нея изтезанието е съзнателно, систематично или без определена последователност причиняване на физическо или душевно страдание, от едно или повече лица, действащи самостоятелно или по заповед на овластено лице, целящо да принуди друго лице да съобщи информация, да направи признание или с някаква друга цел. „Други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице,

когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъщи на тези санкции или настъпват случайно при тях.

Основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена с наложеното им наказание. Не се доказва поставянето на ищеца в неблагоприятни условия по смисъла на чл. 3 от ЗИНЗС, което само по себе си да представлява третиране способно да го постави в нечовешко и изключително неравностойно, нехуманно и унижително положение, както и да породи у него емоционално страдание, каквито той твърди, както и същото да доведе до преживени усещания за мизерия, нищета и унижително отношение.

Не се доказва и нарушение на нормата на чл. 3 от ЗИНЗС, сочеща, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. По аргумент от разпоредбата на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на незащитеност или малоценност.

Предвид гореизложеното настоящият съдебен състав намира, че не са налице елементи от фактическия състав на разпоредбата на чл. 284 от ЗИНЗС - бездействие на длъжностните лица на ответника по иска да осигурят подходящи условия за живот в Затвора – [населено място], изразяващи се в неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, сапун, шампоан, самобръсначка, крем за бръснене, паста за зъби, тоалетна хартия, вследствие на което за ищеца да е настъпила вреда - неимуществена, която да е пряка и непосредствена последица от това бездействие – неосигуряване на лични и тоалетни принадлежности, с които да покрива елементарни свои нужди и която вреда следва да бъде репарирана.

Вредата не е пряка и непосредствена последица от бездействието и действието на длъжностни лица на ответника и не се намира в причинна връзка с него. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Не се доказва и наличие на причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и твърдените вреди.

Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Видовете вреди са обособени в две основни групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имууществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройкаване, пристрояване, подстройкаване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т. н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имууществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имууществото на лицето, която се получава след изпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след изпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на

ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, трябва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение.

Незаконосъобразно действие, респективно незаконосъобразно бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод административна дейност могат да бъдат само – фактическо (материално действие), което се предприема без правно основание - нормативен или административен акт, бездействие, изразяващо се в неизвършване на фактическо действие, което органът или длъжностното лице са задължени да извършат по силата на закона, бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на фактически действия в противоречие с предписано от императивна норма задължение и бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на служебно или трудово правоотношение в държавна или общинска администрация. Преценката за наличието на бездействие трябва да бъде направена след анализ на нормативно установеното задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган е необходимо да не са абстрактни, а конкретно регламентирани в Конституцията, в законовите и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да са отграничени, когато тяхното неизпълнение влече последиците на отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ, респективно по чл. 284 от ЗИНЗС. Незаконосъобразното действие по смисъла на чл. 1 от ЗОДОВ не може да бъде юридическо или правно действие, защото юридическото действие трябва предварително да бъде отменено като административен акт, за да е допустимо сезирането на съда с посоченото основание чл. 1 от ЗОДОВ и чл. 284 от ЗИНЗС.

Налага се извод за неоснователност на предявения иск поради липса на елементите от фактическия състав, необходим за ангажиране на отговорността по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС. Твърдените от ищеца действия/бездействия, довели до неимуществени вреди, както и причинно-следствена връзка не са доказани. В съвкупността си изложените фактически и правни доводи обуславят краен извод за недоказаност и неоснователност на предявения иск, поради което същият трябва да се отхвърли.

Неоснователността на главния иск води до неоснователност и на акцесорния иск, поради което съдът следва да отхвърли и претенцията за присъждане на законни лихви.

При този изход на спора искането за заплащане на разноски на ответника е неоснователно. В производството по ЗИНЗС не е предвидено изрично заплащане на юрисконсултско възнаграждение, за разлика от това по ЗОДОВ, и разпоредбите на ЗИНЗС се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК, поради което ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение.

Водим от гореизложените съображения и на основание чл. 203 АПК вр. чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС, Административен съд – София град, I-во отделение, 45 - ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковата молба, предявена от К. Д. И. с ЕГН [ЕГН], от [населено място],[жк], [жилищен адрес] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерството на правосъдието, адрес: [населено място], [улица], ПК 1309, за сумата от 40 999 евро, ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата, за това че за периода от 15.03.2025 г. до 14.05.2025 г. включително не са му били осигурени санитарни и хигиенни материали (сапун, шампоан, паста за зъби, тоалетна хартия, четки, почистващи и перилни препарати и пр.).

Решението може да се обжалва пред тричленен състав на Административен съд София–град в 14-дневен срок от съобщаването му.

Препис от решението да се изпрати на страните на основание чл. 138, ал. 3 АПК и по реда на чл. 137 АПК.